

WZÓR

opracowany na podstawie Załącznika nr 1 do zarządzenia nr 23 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 23.04.2019 r. - **Regulamin przeprowadzania przetargów w formie przetargu pisemnego na dzierżawę nieruchomości rolnych Skarbu Państwa w zarządzie RDOŚ w Lublinie**

Umowa nr zawarta w dniu

pomiędzy:

Skarbem Państwa – Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Lublinie, ul. Bazylianówka 46 , 20-144 Lublin, NIP 712-314-43-49, REGON 060418276, zwaną dalej Wydzierżawiającym, reprezentowaną przez:

Arkadiusza Iwaniuka – Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie;

a

..... zamieszkałym/z siedzibą w
ul..... legitymującym się dowodem osobistym PESEL
..... REGONdziałającym na rzecz własną, zwanym w dalszej treści umowy Dzierżawcą, reprezentowanym/ą przez

o następującej treści:

§ 1

1. Wydzierżawiający oddaje Dzierżawcy w dzierżawę nieruchomość gruntową, o powierzchni całkowitej 53,70 ha, na jednym niepodzielnym obszarze, oznaczoną w ewidencji gruntów zgodnie załącznikiem nr 1 do umowy. Nieruchomość zawiera się w granicach wkreślonych i oznaczonych na szkicu stanowiącym załącznik nr 2 do umowy.
2. Wydzierżawiający oświadcza, że nieruchomość, o której mowa w ust. 1 jest własnością Skarbu Państwa i znajduje się w trwałym zarządzie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.
3. Dzierżawca oświadcza, że zna dokładnie położenie, granice, powierzchnię oraz stan wydzierżawionych gruntów i nie będzie z tego tytułu rościł pretensji do Wydzierżawiającego.
4. Prawo do złożenia wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich i pośrednich oraz prawo do tych płatności przysługuje Dzierżawcy.

§ 2

1. Wydanie przedmiotu dzierżawy Dzierżawcy nastąpi w terminie do 3 dni od dnia podpisania umowy na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego, który będzie stanowił załącznik nr 3 do umowy.
2. Dzierżawca oświadcza, że będzie używał przedmiotu dzierżawy określonego w ust. 1, wyłącznie na cele rolnicze zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz szczególnymi warunkami użytkowania wynikającymi z celów ochrony obszaru określonymi w załączniku nr 4 do niniejszej umowy.

§ 3

Umowa niniejsza została zawarta na czas określony od dnia do dnia 31 grudnia 2024 r.

§ 4

1. Dzierżawca zobowiązuje się płacić Wydzierżawiającemu roczny czynsz dzierżawny w wysokości zł (brutto), (słownie):

2. Dzierżawca zobowiązuje się do ponoszenia, oprócz czynszu dzierżawnego, określonego w ust. 1 wszelkich obciążeń publicznoprawnych związanych z przedmiotem dzierżawy, a obciążających zgodnie z obowiązującymi przepisami właściciela lub posiadacza nieruchomości, w szczególności podatku rolnego.
3. Po zapłacie należnego podatku rolnego przez Wydierżawiającego, Dzierżawca zobowiązuje się do zwrotu zapłaconej kwoty przelewem na rachunek bankowy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie w ciągu 30 dni od dnia otrzymania noty obciążeniowej.

§ 5

1. Dzierżawca zobowiązuje się wpłacać czynsz dzierżawny na rachunek bankowy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie prowadzony w banku, nr rachunku w terminie do dnia 20 czerwca każdego roku.
2. Za dzień zapłaty uważa się dzień wpływu czynszu dzierżawnego na rachunek bankowy Wydierżawiającego.
3. W przypadku braku wpłaty czynszu w terminie określonym w ust. 1 Wydierżawiający naliczy Dzierżawcy odsetki ustawowe.
4. Dzierżawca nie ma prawa do potrącenia z czynszu dzierżawnego żadnych kwot z tytułu ewentualnych roszczeń do Wydierżawiającego.

§ 6

1. Dzierżawca zobowiązuje się do używania przedmiotu dzierżawy na zasadach ustalonych niniejszą umową, a każda zmiana wymaga dla swojej ważności pisemnej zgody Wydierżawiającego w formie aneksu do umowy pod rygorem nieważności.
Dzierżawca oświadcza, że znane mu są ograniczenia w używaniu przedmiotu umowy wynikające z przepisów prawa, a w szczególności zakazy obowiązujące na terenie rezerwatów przyrody, określone w art. 15. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55) , zwłaszcza: palenia ognisk; zakłócania ciszy; biwakowania; chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, niszczenia nor, gniazd, lęgówisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczenia, dokonywania zmian zasobów, tworów i składników przyrody; przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych, o ochronie przyrody, o ochronie środowiska, o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, o gospodarce nieruchomościami oraz, że będzie używał przedmiotu dzierżawy stosownie do tych ograniczeń, a w szczególności będzie przestrzegał zakazów obowiązujących na terenie rezerwatu przyrody oraz powstrzyma się od czasowego składowania wszelkich odpadów na przedmiocie dzierżawy oraz będzie przestrzegał zakazu stosowania ścieków i osadów ściekowych, pestycydów i herbicydów.
2. Dzierżawca oświadcza, że zrzeka się dochodzenia od Wydierżawiającego wszelkich ewentualnych przyszłych roszczeń odszkodowawczych za szkody wyrządzone przez dziki, w uprawach i płodach rolnych na gruntach, stanowiących przedmiot dzierżawy.

§ 7

1. Strony ustalają, że na gruntach stanowiących przedmiot dzierżawy dzierżawca może prowadzić wyłącznie użytkowanie kośno-pastwiskowe z obsadą zgodną z załącznikiem nr 4 do umowy dzierżawy, tj. szczególnymi warunkami użytkowania, zgodne z wymogami ochrony przyrody w odniesieniu do rezerwatu przyrody i obszaru Natura 2000, określonymi

m. in. w art.15 i art.33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55) oraz planem zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Popówka” ustalonym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz zgodnie z planem zadań ochronnych Obszaru Natura 2000 PLH 060016 POPÓWKA.

§ 8

1. Dzierżawca zobowiązuje się do utrzymania na własny koszt przedmiotu dzierżawy przez okres obowiązywania umowy w taki sposób, aby jego poszczególne składniki nie uległy pogorszeniu z wyjątkiem pogorszenia wynikającego z normalnego zużycia rzeczy.
2. Jeżeli Dzierżawca zaniedbuje przedmiot dzierżawy do tego stopnia, że zostaje on narażony na pogorszenie lub utratę walorów przyrodniczych, Wydzierżawiający może rozwiązać umowę bez zachowania terminu wypowiedzenia.
3. Dzierżawca ponosi całkowitą odpowiedzialność za ewentualne szkody wyrządzone w związku z działalnością prowadzoną na przedmiocie dzierżawy osobom trzecim lub Wydzierżawiającemu, chyba, że szkoda wynika z wyłącznej winy umyślnej Wydzierżawiającego.

§ 9

Dzierżawcy nie przysługuje prawo pozyskania surowców naturalnych z nieruchomości będącej przedmiotem dzierżawy.

§ 10

Wydzierżawiającemu przysługuje prawo do wstępu na teren przedmiotu dzierżawy i dokonania oględzin poszczególnych jego składników w celu skontrolowania przestrzegania przez dzierżawcę postanowień umowy. W razie stwierdzenia naruszenia postanowień niniejszej umowy Wydzierżawiający przedstawi Dzierżawcy pisemne uwagi, w terminie 7 dni od ostatniego dnia oględzin przedmiotu dzierżawy. Dzierżawcy przysługuje prawo złożenia w ciągu dwóch tygodni pisemnych wyjaśnień w sprawie przedstawionych uwag.

§ 11

Dzierżawcy nie wolno bez pisemnej zgody Wydzierżawiającego poddzierżawić, podnajmować, użyczać bądź oddawać przedmiot umowy, ani jego części do używania osobie trzeciej pod jakimkolwiek innym tytułem, bądź ustanowić jakichkolwiek innych praw na rzecz osób trzecich. Dzierżawcy nie wolno także bez zgody Wydzierżawiającego dokonać przelewu praw wynikających z treści niniejszej umowy.

§ 12

1. Wydzierżawiający zastrzega sobie lub osobom upoważnionym prawo do wstępu i wykonywania na terenie przedmiotu dzierżawy zadań związanych z czynną ochroną tego obszaru wynikających z planu ochrony, planu zadań ochronnych lub projektów tych dokumentów albo uzasadnionych potrzebą ochrony gatunków lub siedlisk przyrodniczych.
2. Wykonywanie na terenie przedmiotu dzierżawy zadań związanych z czynną ochroną tego obszaru o których mowa w pkt 1 odbywa się po powiadomieniu Dzierżawcy terenu.
3. Wykonywanie na terenie przedmiotu dzierżawy zadań związanych z czynną ochroną tego obszaru, o których mowa w pkt 1, nie może narazić Dzierżawcy na sankcje finansowe wynikające z podjętych zobowiązań dotyczących tego obszaru.

§ 13

1. Wydzierżawiający ma prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem 3 – miesięcznego okresu wypowiedzenia w razie:

- 1) zwłoki Dzierżawcy w zapłacie należności, o których mowa w § 4 ust. 1 i 2, co najmniej 3 miesiące w stosunku do terminów zapłaty tych należności ,
 - 2) uniemożliwienia Wydzierżawiającemu wstępu na teren przedmiotu dzierżawy wbrew postanowieniom § 10 i § 12,
 - 3) zajęcia majątku Dzierżawcy w toku postępowania egzekucyjnego sądowego lub administracyjnego,
 - 4) wygaśnięcia trwałego zarządu dla Wydzierżawiającego.
2. Wydzierżawiający ma prawo wypowiedzenia umowy w razie wystąpienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy. Wydzierżawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach.
3. Za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od Dzierżawcy, Dzierżawca zapłaci Wydzierżawiającemu karę umowną w wysokości 25% rocznego czynszu dzierżawnego określonego w §4 ust. 1 umowy.
4. Wypowiedzenie umowy powinno być dokonane na piśmie.

§ 14

1. Poza przypadkami przewidzianymi w treści umowy, Wydzierżawiający może rozwiązać niniejszą umowę bez zachowania terminów wypowiedzenia w razie:
 - 1) zwłoki Dzierżawcy z zapłatą czynszu ponad 3 miesiące, w stosunku do terminu płatności określonego w § 4 ust. 1 umowy, po uprzednim wyznaczeniu Dzierżawcy dodatkowego miesięcznego terminu do zapłaty zaległego czynszu,
 - 2) naruszenia przez Dzierżawcę § 2 ust. 2 lub § 11, jeżeli pomimo upomnienia go, nie przestaje on naruszać przedmiotowych postanowień umowy,
 - 3) naruszenia przez Dzierżawcę zapisów ustanowionych w § 6 ust. 1,
2. Rozwiązanie umowy bez zachowania terminu wypowiedzenia następuje przez złożenie drugiej stronie oświadczenia w formie pisemnej.
3. Strony mogą rozwiązać niniejszą umowę także na podstawie zgodnego porozumienia.

§ 15

Po zakończeniu dzierżawy, Dzierżawca zobowiązuje się zwrócić Wydzierżawiającemu przedmiot dzierżawy w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 stycznia 2025 r., w stanie niepogorszonym, wynikającym z zasad prawidłowej gospodarki, bez obowiązku zwrotu przez Wydzierżawiającego równowartości nakładów poczynionych przez Dzierżawcę.

§ 16

1. Jeżeli na skutek rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym lub z zachowaniem okresu wypowiedzenia, dzierżawa kończy się przed upływem roku dzierżawnego, Dzierżawca obowiązany jest zapłacić czynsz oraz obciążenia publicznoprawne, określone w § 4 ust. 1 i 2 – (proporcjonalnie do okresu dzierżawy) w takim stosunku, w jakim pożytki, które w tym roku pobrał lub mógł pobrać, pozostają do pożytków z całego roku dzierżawnego.
2. W razie zakończenia dzierżawy przed upływem roku dzierżawnego z przyczyn, określonych w ust. 1, Dzierżawca nie ma prawa do żądania zwrotu nakładów poczynionych na przedmiot dzierżawy.

§ 17

Nadzór nad realizacją umowy ze strony Wydzierżawiającego, w części finansowej pełni Główny Księgowy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, natomiast w części merytorycznej pełni Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych III w Zamościu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

§ 18

Ewentualne spory wynikłe z realizacji niniejszej umowy będą poddane rozpoznaniu przez sąd powszechny właściwy miejscowo dla siedziby Wydierżawiającego.

§ 19

1. Wszelkie zmiany niniejszej umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. W przypadku, gdyby okazało się, że poszczególne postanowienia niniejszej umowy są nieważne albo nie wywołują zamierzonych skutków prawnych, nie będzie to naruszało ani ważności, ani skuteczności pozostałych postanowień umownych. W takich przypadkach Strony zobowiązują się do zastąpienia tych postanowień innymi, które w sposób najbardziej zbliżony wyrażą ekonomiczny i prawny sens postanowień zastąpionych.
3. Umowa została sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, dwa egzemplarze dla Wydierżawiającego, a jeden dla Dzierżawcy.

WYDIERŻAWIAJĄCY:

DZIERŻAWCA:

.....

.....

Spis załączników:

Załącznik 1. – Opis gruntów

Załącznik 2 – Szkic lokalizacyjny nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy z zaznaczonymi granicami

Załącznik 3 – Protokół zdawczo-odbiorczy

Załącznik 4 - Szczególne warunki użytkowania

Załącznik nr 1
do umowy dzierżawy nr zawartej w dniu

**Opis gruntów Skarbu Państwa będących w trwałym zarządzie
Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie
wyzierżawionych**

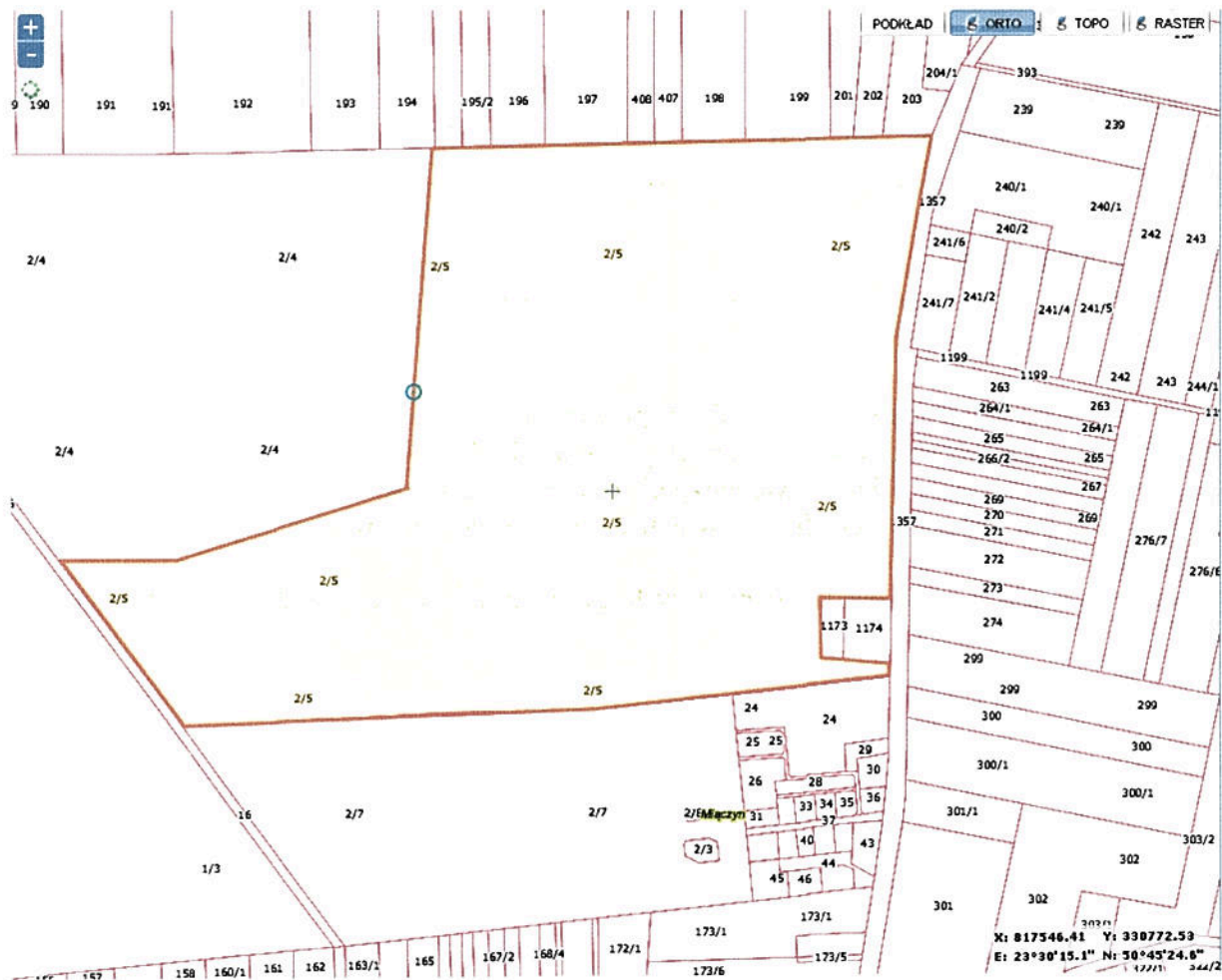
.....

Niepodzielny obszar przeznaczony do dzierżawy pn. „POPÓWKA”

Obręb ewid.	Nr działki	Pow. ogółem (ha)	W tym (ha):				Nr księgi wieczystej lub nr decyzji
			Użytki orne / kl.	Użytki zielone		Pozostałe grunty	
				Łąki / kl.	Pastwiska / kl.		
Nr 22 Miączyn PGR	2/5		R / IIIb użytkowane jako pastwisko	--	Ps III 41,3693 Ps II 10,3593 Ps V 1,1275	N	decyzja Agencji Nieruchomości Rolnych z dnia 18 maja 2009 roku przekazująca RDOŚ w Lublinie w zarząd na czas nieokreślony nieruchomość rolną o ogólnej powierzchni 53,70 ha, oznaczoną w ewidencji gruntów obrębu PGR Miączyn jako działka o numerze 2/5, wchodzącej w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa
Razem		53,7032	0,2477	--	52,8561	0,5994	

Załącznik nr 2
do umowy dzierżawy nr zawartej w dniu

**Szkic lokalizacyjny nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy – niepodzielny
obszar przeznaczony do dzierżawy pn. „POPÓWKA” z zaznaczeniem granicy obszaru**

Załącznik nr 3
do umowy dzierżawy nr zawartej w dniu

PROTOKÓŁ
zdawczo-odbiorczy przekazania nieruchomości w dzierżawę
spisany dnia 2020 roku

Strona przekazująca:

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie, w imieniu której
działa.....

Strona przejmująca:

.....
.....

Przedstawiciel strony przekazującej przekazuje, a przedstawiciel strony przejmującej
przejmuje obszar nazwany jako niepodzielny obszar „POPÓWKA” o powierzchni całkowitej
53,70 ha składający z działki ewidencyjnej o numerze 2/5 położonej na terenie obrębu nr 22
Miączyn PGR w miejscowości Miączyn Kolonia, gmina Miączyn, powiat zamojski, województwo
lubelskie.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....
Przekazujący

.....
Przejmujący

Załącznik nr 4
do umowy dzierżawy nr zawartej w dniu

**Szczególne warunki użytkowania (wykonywania zadań ochronnych) na
terenie niepodzielnego obszaru przeznaczonego do dzierżawy pn. „POPÓWKA”
(obszar Natura 2000 PLH 060016 POPÓWKA)**

Nr obrębu nr działki wydzielenie	Typ siedliska	Cele ochrony	Lista zadań, zaleceń i zakazów
<p>Nr 22 Miączyn PGR</p> <p>Działka nr 2/5</p> <p>Cała powierzchni a działki</p>	<p>Pastwisko</p>	<p>Podstawowym celem działań ochronnych jest zachowanie przedmiotu ochrony rezerwatu/ obszaru Natura 2000 tj. kolonii susłów perełkowanych w obecnym stanie. Warunkiem osiągnięcia podstawowego celu ochrony jest zachowanie właściwych dla susła perełkowanego warunków siedliskowych na terenie obszaru „Popówka” poprzez intensywne użytkowanie kośno – pastwiskowe.</p>	<p>1. Wypasanie kwaterowe murawy obszaru Popówka w terminie od 1 maja do 15 października Zadanie to należy prowadzić w oparciu o stado krów lub innych zwierząt gospodarskich: owiec, kóz lub koni, których obsada zostanie dostosowana do powierzchni kwater. Proponowana wielkość kwater oraz ilość krów jakie będą na nich wypasane zostaną zaproponowane przez Dzierżawcę do akceptacji przez Wydierżawiającego po podpisaniu umowy. Do wypasu należy przeznaczyć minimalnie 25 maksymalnie 80 krów zaliczanych do ras mięsnych lub mlecznych na cały wydierżawiony obiekt lub innych zwierząt gospodarskich wymienionych powyżej w obsadzie wg. współczynników przeliczeniowych sztuk zwierząt na duże jednostki przeliczeniowe inwentarza (djp), tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> • konie - minimalnie 21 maksymalnie 67 szt.; • kozy – minimalnie 166 maksymalnie 533 szt.; • owce – minimalnie 250 maksymalnie 800 szt. <p>Po wypasieniu roślinności zielnej/murawy pastwiska powierzchnię kwatery należy wykosić (dokosić), szczególnie miejsca z niezgryzioną roślinnością tzw. niedojady. Dopuszcza się przerwy w wypasie w związku z zaistnieniem niesprzyjających warunków pogodowych (długotrwałe opady deszczu) lub masowych pojawów szkodliwych owadów (np. meszki) po uprzednim poinformowaniu zarządcy terenu i jego akceptacji.</p> <p>2. Trzykrotne koszenie lub dokaszanie roślinności zielnej/murawy pastwiska obszaru Popówka, na wysokość ok. 5 cm, w okresie od 1 maja do 15 października, ze zgrabieniem, zebraniem i wywiezieniem skoszonej biomasy poza obręb obszaru. Zabiegi koszenia i zbioru skoszonej biomasy należy skorelować z prowadzonym równoległe wypasem. W okresie użytkowania (wypasu) wytyczonej kwatery należy pozostały teren obiektu wykosić. Wielkość powierzchni pozostawionych do koszenia i wypasu jako następne kwatery w sezonie powinna być uzależniona od obsady krów na całym obiekcie. W zależności od intensywności wzrostu murawy w danym roku, należy zastosować następujące terminy koszeń (podane w przedziałach czasowych): I koszenie od 15 maja – do 31 maja</p>

		<p>II koszenie od 30 czerwca – do 20 lipca III koszenie od 31 sierpnia – do 30 września.</p> <p>W przypadku intensywnego lub słabego wzrostu murawy dopuszcza się maksymalnie 10 dniowe przyśpieszenie lub opóźnienie koszenia bądź dokaszania murawy z wyjątkiem pierwszego koszenia.</p> <p>Koszenie, grabienie, prasowanie i zbiór siana powinny być wykonane standardowym sprzętem używanym przy tego typu pracach, tj. przy użyciu rotacyjnych kosiarek ciągnikowych, zgrabiarek itp. Niedopuszczalne jest, podczas wykonywania ww. prac, niszczenie murawy pastwiska poprzez zastosowanie niewłaściwego lub uszkodzonego sprzętu lub stosowanie go w sposób niewłaściwy. Przy wykonywaniu koszeń należy zachować odpowiednią wysokość murawy, niedozwolone jest jej niszczenie poprzez zbyt niskie ustawienie kosiarek lub pozostawienie trawy zbyt wysokiej. Jej wysokość po skoszeniu ma być zbliżona do wysokości trawy po wypasie krów (ok. 5 cm). Zebraną skoszoną i przesuszoną trawę (siano) należy wywieźć poza teren obiektu i zużyć gospodarczo lub w jakikolwiek inny dopuszczony przez prawo sposób. Niedopuszczalne jest pozostawienie pozyskanej trawy (siana) lub jej palenie na terenie obiektu.</p> <p>Przewracanie i grabienie skoszonej trawy należy prowadzić bardzo dokładnie standardową zgrabiarką do siana. Niedozwolone jest pozostawienie skoszonej biomasy na terenie obszaru Popówka. W przypadku, gdy warunki pogodowe (deszcze) nie pozwolą na wysuszenie skoszonej trawy należy ją zgrabić w stanie niedosuszonym i wywieźć poza teren obiektu, zutylizować lub zużyć gospodarczo w jakikolwiek inny dopuszczony przez prawo sposób.</p> <p>3. Na podstawie zakazów określonych w art. 15. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55) na terenie przeznaczonym do dzierżawy zakazuje się w szczególności: palenia ognisk; zakłócania ciszy; biwakowania; chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, niszczenia nor, gniazd, lęgówisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczania, dokonywania zmian zasobów, tworów i składników przyrody, stawiania tymczasowych budynków, budowli, barakowozów i przyczep kempingowych, ustawienia ogrodzenia wewnątrz przedmiotu dzierżawy bądź jego części z wyjątkiem tzw. pastucha elektrycznego służącego wypasowi bydła, stosowania chemicznych środków ochrony roślin, wiercenia lub kopania ujęć wody.</p> <p>Nawożenie mineralne lub organiczne (jedynie obornikiem przefermentowanym) w odpowiednich terminach, można wykonać po uzyskaniu pisemnej zgody Wyzierżawiającego. Niedopuszczalne jest stosowanie nawozów organicznych w postaci płynnej.</p> <p>Dzierżawca zobowiązany jest do usuwania śmieci i odpadów organicznych z przedmiotu dzierżawy we własnym zakresie.</p>
--	--	---